

CAN DOSTUM

WALT MOREY

1. Baskı: Beyaz Balina Yayınları, İstanbul, 2019
Yeni Baskı: Beyaz Balina Yayınları, İstanbul, 2025

CAN DOSTUM

WALT MOREY

Özgün Adı: KÄVIK THE WOLF DOG

ISBN: 978-605-188-472-1

© Walt Morey, 1968

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Akçalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
Penguin Random House LLC'den alınmış olup Beyaz Balina Yayınları'na aittir.

Yayın yönetmeni: Bülent Oktay

Editör: Nurten Hatırnaz

Çeviren: Anıl Ceren Altunkanat

Kapak ve sayfa tasarımı: Kübra Yeşilyurt Çakır

Baskı ve cilt: Deniz Matbaa

Matbaa Sertifika No: 77699

Beyaz Balina Yayın Sanat Dağıtım Paz. San. ve Tic. Ltd. Şirketi

Ömerli Mah. Harmantepe Cd. No: 17 K: 4

Arnavutköy / İstanbul

Tel: 0212 544 41 41/Faks: 0212 544 66 70

Yayınevi Sertifika No: 49238 info@beyazbalina.com.tr

CAN DOSTUM

WALT MOREY

Çeviren: Anıl Ceren Altunkanat

*Bu kitap, bir hayvanı sevmenin ne demek
olduğunu bilen, yediden yetmiş yediye
her gence ithaf edilmiştir.*

Walt Morey

1. BÖLÜM

Tekgöz Charlie kıvranan köpek yavrusunu ensesinden tutup kaldırdı ve gözlerini ona dikti. Hoyrat tutuşu hassas tenini acıtınca yavru debelenip inlemeye başladı. Ama adam en ufak bir kaygı belirtisi göstermeden onu incelemeyi sürdürdü. İnlemeler hırıltıya dönüştü. Yavru aniden başını çevirip iğne gibi keskin dişlerini Charlie'nin başparmağına geçirdi.

Tekgöz Charlie yavruyu yere düşürdü. Koca eliyle vurunca yavru acı ve şaşkınlık içinde havlayarak yuvarlandı. Sonra kendini topladı ve öfkeyle hırlayarak saldırıya karşılık vermeye hazırlandı. Bir kez daha yediği darbeye yuvarlanıp inledi. Ayaklandı ve kendini üçüncü kez yerde buldu. Bir kez daha doğruldu, dört ayağının üstünde sendeleyerek savaşa hazırlandı. El kalktı. Yavru durdu. Elin ne yapabileceğini acı bir yoldan öğrenmişti. Gözlerini

havadaki ele dikip karnını çimenlere gömdü. El onu kaldırdı. Hırlamaya ve dişlerini göstermeye devam ediyordu. Ama ısırmaya kalkışmadı.

“Kimin patron olduğunu çabuk öğreniyorsun,” dedi Tekgöz Charlie. “Ama savaşmayı da biliyorsun. Bu hoşuma gitti.”

Charlie hırlayan küçük yumağı sağlam gözüyle inceledi. “Senin içinde bir kurt var,” dedi. “Şeklinden, ayaklarından, kafandan ve gözlerinden belli. İri, güçlü, akıllı ve dayanıklı olacaksın. Ve de acımasız.” Tekgöz Charlie’nin aklına şaşırtıcı bir fikir geldi. O, kızak köpeği yetiştirip satıyordu. Daha önce iki kere, Fairbanks’te düzenlenen Kuzey Amerika Kızak Köpeği Yarışını kazanmaya çalışmıştı. Yarışta elde edeceği bir zafer, köpeklerini şimdiki-nin iki katına satmasını sağlayabilirdi. Ama her seferinde köpeklerin lideri güçten düştüğü için yarışı kaybetmişti. İyi bir sürünün en önemli unsuru iyi bir liderdi ama Charlie’nin hiçbir zaman iyi bir lider köpeği olmamıştı. Şimdi bu yavrunun kocaman, eğitilmiş bir köpek hâline geldiğini ve güçlü, hevesli köpeklerin lideri olduğunu hayal edebiliyordu. O eski arzusu, bir kez daha şansını deneme isteği kabardı.

“Neden olmasın?” dedi kendi kendine. “Çok yaşlanmadan yarışa bir kez daha katılabilirim. Bu köpeğin

büyümesi, eğitilip dayanıklı hâle gelmesi iki yıl sürer. Bu kadar bekleyebilirim. Ama bu Kuzey Amerika yarışındaki son denemem olacak.” Yavru köpeğe dönüp, “Zeki, dayanıklı ve acımasız olacaksın. Bir kurt gibi acımasız değil, kutup porsuğu Kavik gibi acımasız. O tüm kuzeyin en acımasız hayvanıdır. Büyüyüp onun gibi olacaksın. Sonra neler yapabileceğimizi düşünürüz.”

Yavru tüm bu süre boyunca dişlerini göstererek hırladı. İri, sarı gözleri bir an olsun adamın yüzünden ayrılmadı. Sonunda bakışlarını kaçırın adam oldu. Onu aniden yere bıraktı. “Hadi, çabuk büyü,” dedi ve yavru köpeğin uzun çimenlerin arasında debelenerek yürüyüşünü izledi.

Sonraki aylarda Kavik, Tekgöz Charlie’nin tüm tahminlerini haklı çıkardı. Büyüyor, güçleniyor, akıllanıyordu. Charlie onun kurt tarafını da ihmal etmiyordu. “Bir lider köpeğin savaşçı olması gerekir,” diyordu sürekli. “Sürüdeki köpekleri hizaya getirmek için hepsini haklamalı.” Kavik’e ne sevgi ne merhamet gösteriyordu. Köpek müşfik, yüreklendirici tek kelime duymamış, bir kez bile nazik bir elin dokunuşunu hissetmemişti. Kavik, Charlie’ye duyduğu öfkenin acısını sürüdeki diğer köpeklerden çıkarıyordu. Tekgöz Charlie’nin istediği de buydu.

Charlie’nin zalimliği kasıtlı bir kötülük değildi. Köpekler emirlerini yerine getirecek makinelerdi, Charlie de on-

ları o zorlu yarış için eğitiyordu. İyi bir eğitimle uzun yıllardır kurduğu hayali gerçekleştirebilirlerdi. Bu yüzden, yanlış bir şey yaptıklarında kamçısını, tekmelerini ya da sopasını esirgemiyordu. Onları her gün ayakta duramaz hâle gelene dek koşturuyor, takatleri kesilene dek kütük ya da buzdan oluşan ağır yükler çekmeye zorluyordu. Onları kaslı, haşin ve acımasız hâle getirdi. Kavik de lideri oldu.

Kavik tüm insanların Tekgöz Charlie gibi olduğunu düşünüyordu. Adam ve köpek arasında bir ateşkes anlaşması vardı. Kavik, Charlie'nin otoritesini kabul ediyor ama adamın sert davranışlarından korkup yıkılmıyordu.

Kavik, olgunluğa eriştiğinde yalnızca küçük bir balık yiyerek tüm gün yol alabiliyordu. Gri-beyaz kürkü, yüzündeki siyah maskesi, güçlü çenesine doğru sivrilen kocaman kafası ve bıçak gibi keskin dişleriyle iri bir kutup kurdunu andırıyordu. Bacakları uzun ve kaslı, ayakları enliydi. Geniş göğsü, ona büyük bir çekme kuvveti ve olağanüstü bir dayanıklılık veren muazzam kaslarla kaplıydı. Aniden saldıracağı bir rakibi tartar gibi koca kafasını eğip kısılmış gözlerle bakıyor, kayarak hızla hareket ediyordu. Charlie'nin gözlerine dosdoğru bakmaktan hiç vazgeçmemişti, bu yavruyken geliştirdiği küçük bir numaraydı.

Charlie işe koşmadığı zamanlarda Kavik'i zincirliyordu. Onu özgür bırakmak belaya davetiye çıkarmak demekti. Kavik özgürce koşarken civardaki köpekler ona meydan okumuş, Kavik amansız bir hızla çoğunu öldürmüştü.

Tekgöz Charlie, son bir galibiyet denemesi için sürüyü Fairbanks'teki Kuzey Amerika Kızak Köpeği Yarışı'na götürdüğünde Kavik'in gelmiş olduğu durum buydu.

**

Fairbanks gerilimli bir heyecanın pençesindeydi. Sürüler şimdiye dek görülmemiş miktardaki para ödülü için yarışmak üzere Kuzey Amerika'nın dört bir yanından gelmişti. Charlie şansın kendisinden ve deneyimsiz sürüsünden yana olmadığını fark etmişti. Bahisler de bunu doğruluyordu. Ama Kavik'in başarabileceğini biliyordu. Her şeyiyle iri, dayanıklı liderine bel bağlamıştı. Ve Kavik onu yarı yolda bırakmadı.

Fairbanks'in ana caddesinde bulunan Hunter Girişimcilik'ten yarışın tam bitişine denk gelecek zamanda çıkan George C. Hunter'ın gördüğü köpek işte buydu. Kazanan sürünün sendeleyerek bitiş çizgisini geçtiğini ve yere yığıldığını gördü, sürücü bitkin bir hâlde kızıağın üstüne kapanmıştı. Ardından isterik bir mutluluğa kapılmış kalabalık çığlık çığlığa etraflarını sardı. Fotoğraflar çekili-

yor, kornalar çalınıyordu; insanlar bir yandan haykırıyor bir yandan gülüyordu. Birkaç hoparlör gürültülü kalabalığa yarışın süresini ve kazananın adını duyurdu.

Bu sahne Hunter için yeni değildi. Bunu her yıl görüyordu.

Tam dönüp uzaklaşmak üzereydi ki kalabalık ikiye ayrıldı ve Hunter kazanan sürüyü gördü. Biri dışında bütün köpekler karın üzerine serilmişti. Lider başı yukarıda, kulakları dikilmiş hâlde ayakta duruyordu; gürültü ve etrafını saran kalabalık hiç umurunda değildi. Bir kralın ağırbaşlılığına, bir şampiyonun duruşuna sahipti. Az önce koşarak katettiği öldürücü mesafeye karşın tetikte ve sahibinin emriyle yeniden ileri atılmaya hazır görünüyordu.

Hunter şaşkın şaşkın, “Vay canına, bu bir kurt,” dedi içinden.

Ama bir kurt, köpek sürüsüne liderlik edemezdi. Bu köpek bir kurdun kaslı bacaklarına ve güçlü bedenine sahipti.

“Bu nasıl bir hayvan!” diye mırıldandı Hunter şaşkın şaşkın. Daha iyi bakabilmek için caddeye indi. İnsanlar perişan h ldeki sürünün geri kalanının üstüne titriyor, köpekleri kızaktan çözüyor, okşuyor ve onları titrek bacaklarının üzerine kaldırmaya çalışıyordu. Ama iri liderin yanına yaklaşan olmamıştı. O küçük bir açıklıkta tek başına duruyordu, hâlâ mesafeli ve sakindi.

Hunter kurda benzeyen köpeğe yaklaşıp kol mesafesinde durdu. Köpek kurtlara özgü bir hareketle başını eğip sarı gözleriyle Hunter'a baktı. Hayvanın bakışı o kadar sabitti ki Hunter köpeğin kendisini ölçüp biçtiğine dair tuhaf bir hisse kapıldı. Bu his onu rahatsız ettiği için kendi keskin siyah gözleriyle köpeğin bakışlarını yere indirmeye çalıştı. Durumun saçmalığını fark edince aniden dönüp uzaklaştı. Ama giderken o sarı gözleri hâlâ sırtında hissediyordu.

Aklına bir fikir geldi, çok eşelemeden zihninde olgunlaşmasına izin verdi. Olgunlaştığında da hemen harekete geçti. Hızlı adımlarla, kalabalığı izleyen maden müdürünün yanına gitti. "John, kazanan sürünün sahibi kızaktaki adam mıydı?" diye sordu.

"Tekgöz Charlie'yi mi diyorsunuz, Bay Hunter? Evet, o."

"Onu nerede bulabilirim?"

"Geçici olarak kasabanın bir buçuk kilometre uzağında bir kulübede kalıyor. Mutlaka görürsünüz. Kulübenin etrafında kazıklara bağlı köpekler var."

"Bu civarda yaşamıyor mu?"

"Kotzebue yolunun yukarısından geliyor. Bir-iki güne evine döner herhâlde."

George Hunter başını salladı. Döndü, gözleri yine kurdu andıran köpeği arıyordu. Bir an için onu gördü,

ardından kalabalık önüne hücum etti. Ama köpek her zamanki gibi sakin ve kayıtsız bir şekilde dikiliyordu.

**

Ertesi sabah, George Hunter külüstür bir taksiyle geldiğinde Tekgöz Charlie bahçede köpeklerini kontrol ediyordu. Hunter hiç zaman kaybetmedi.

“Dün yarışı kazandığını gördüm. Güzel gösteriydi,” derken sesi sert ve ciddiye. Diğer köpeklerden biraz uzağa zincirlenmiş, yattığı yerden sarı gözleriyle onu izleyen Kavik’i işaret etti. “Onu istiyorum.”

“Ona bakmak mı istiyorsunuz? İşte, orada.”

“Onu satın almak istiyorum.”

“Satın almak mı? O köpeği mi?” Charlie’nin sağlam gözü irileşti.

“Evet.”

“Bir sürüye sponsor olmak mı istiyorsunuz, Bay Hunter?”

Hunter başını salladı. “Hiç ilgilenmiyorum, aptalca bir spor. Onu evime göndereceğim.”

Tekgöz Charlie bu şaşırtıcı bilgiyi sindirirken çenesini ovuşturdu. “Kavik’i satmayı hiç düşünmemiştim,” dedi nihayet. “O benim lider köpeğim.”

“Şimdi düşünmeye başla.”

George C. Hunter’a bir köpek satma düşüncesi Charlie’yi son derece hoşnut etti. Bu onun için neredeyse yarışı kazanmak kadar gurur verici bir başarı olacaktı. Ama Hunter’ın ününü biliyordu, gözünü dört açmalıydı. O ufak tefek, şık görünümün altında bir çetin ceviz yatıyordu. Charlie o kara gözlerin, o kibar sesin nasıl da buza dönüştüğünü duymuştu. Katıksız pratik zekâsı, inatçılığı ve açıkgozlülüğü sayesinde, Hunter kuzeyin en zengin adamlarından biri olmuştu. Madencilik, balıkçılık ve kerestecilikten elde ettiği kazancın haddi hesabı yoktu. Eğer Hunter’a istemediği bir köpeği satarsa Charlie’nin başı beladan kurtulmazdı. “Kavik evcil köpek değil, Bay Hunter.”

“Orası belli. Hangi ırktan?”

“Yarı malamut yarı kurt.”

“Yarı kurt ha?” diyen Hunter hoşnut görünüyordu. “Tamamen kurt gibi görünüyor.”

“Atalarından biri iri bir kutup kurdu, ona çekmiş. Gözleri kurt gözü. Kurnazlığını da gücünü de ondan almış. Tabii acımasızlığını da.”

Hunter söylenenleri duymuyormuş gibi köpeğe bakmayı sürdürdü. “Ona ne diyorsun?”

“Kavik,” dedi Charlie. “Eskimo dilinde kutup porsuğu anlamına geliyor.”

“Bir köpek için tuhaf bir ad.”

“Ona uygun,” dedi Charlie. “Onu evcilleştirmeye hiç uğraşmadım. Hatta istediğim sürü lideri hâline gelmesi için sert davranmış da olabilirim. Dün de bunun karşılığını aldım, gördünüz. Size başka bir köpek satsam Bay Hunter? Çok iyi köpeklerim var.”

“Bir insan onu idare edebilir mi? Ben onu idare edebilir miyim?”

“Tabii. Bunu için eğitildi. Ama dediğim gibi, Kavik aile köpeği değil. Hayatı boyunca bir kere bile evin içine girmedi, kimse onu baş tacı etmedi. O bir kızak köpeği lideri, o kadar. Bakın, burada başka bir köpeğim var...”

“Ben bu köpeği istiyorum.”

Tekgöz Charlie hızlıca düşünmeye koyuldu. Hunter neden Kavik’i istiyordu? Sonra anladı. Hunter tüm kuzeyde ilginç ne varsa toplayıp evine yollardı. Hayvanı gösteriş yapmak için istiyordu. Kavik yarı kurttu, vahşi bir soydan geliyordu. Kavik’in istenmeyen özellikleri Hunter’ın onu isteme nedeniydi. Belli ki adam kararlıydı. Şimdi geriye kalan tek şey olabildiğince açıkgözlü davranıp pazarlığa oturmaktı.

Hunter sert bir sesle, “Sana beş yüz veririm,” dedi.

Charlie kafasını salladı. “İlk batındaki yavruları bile bundan çok eder.”

“Yedi yüz elli. Bir köpek için çok iyi fiyat.”

“Bu köpek için az. Daha dün yarışmayı kazandı. Maine’den Meksika’ya bütün yarış kulüpleri bir hafta içinde Kavik’in adını duyacak.”

“O zaman sen bir fiyat söyle.”

Tekgöz Charlie lafı dolandırdı. “Dediğim gibi, onu satmayı planlamamıştım. Şimdi yeni bir lider köpek eğitmem gerekecek. Bu da zaman alır. Her köpek de Kavik gibi iri, güçlü bir lider olamaz. İşin aslı onun gibisini bir daha bulur muyum, bilmem. Yavrularını da satamayaçağım...”

“Bunları boş ver şimdi,” dedi Hunter sabırsızlıkla. “Fiyatını söyle.”

“Bakın ne diyeceğim, Bay Hunter. İki bini verin, köpeği alın.”

“Bu çok fazla.”

“Kavik de bir köpekten çok daha fazlası. Kurt gibi gözüken, yarı kurt istiyorsunuz,” dedi Charlie kurnazca. “Onun gibisini zor bulursunuz, belki hiç bulamazsınız. İki bin, Bay Hunter.”

George Hunter kaşlarını çattı. Tartışmak için ağzını açtı ama sonra fikrini değiştirdi. “Tamam. Alıyorum.”

“Köpeği ne zaman götürmek istersiniz?”

“Pilot Sırtık Johnson, onu bu öğlen alacak. Uçakla Bakırkent’teki konserve fabrikama götürecektir. Oradaki teknelerimden biriyle de onu Seattle’a getirecekler.”

“Öğlene kalmasanız iyi olur,” dedi Charlie, kurşuni göğü işaret ederek. “Fırtına geliyor.”

“Johnson’ın haberi var. Meteoroloji istasyonu ona söyledi. Ama uçağını bu sabah havalandırıyor. Onun sorunu.”

“Onu koymak için sağlam bir kutuya ihtiyacınız olacak. Bu dişlerle ahşap kafesi çiğneyip paramparça edebilir. Eder de. Şimdiye dek hiç kafese kapatılmadı.”

“Demir bir kafes var. Johnson bir yıl önce, hayvanat bahçesine genç bir kutup ayısı naklederken yaptırmıştı. İşimizi görür.”

“Bu sabah buraya gelmeden önce her şeyi düşünüp taşınmışsınız,” dedi Tekgöz Charlie. Sesinde suçlayan bir ton vardı.

“Ben her şeyi önceden düşünüp taşınırım,” diye karşılık verdi Hunter.

İşte, böylesi bir rastlantı sonucu Kavik’in yaşamı tamamen değişti.